

SEMINÁŘ K ZÁMĚRU VYTVOŘENÍ CELOUNIVERZITNÍHO VĚDECKÉHO CENTRA - CZECH INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

3. ŘÍJNA 2018, 18:00

SHRNUTÍ

- Prorektor P. Bilík v úvodním vstupu zdůraznil, že seminář má za cíl odstartovat široce pojatou informační kampaň, která má akademickou obec seznámit se záměrem sloučení tří stávajících vědeckých center do nového vysokoškolského ústavu s pracovním názvem Czech Institute of Science and Technology (dále pracovníě CIST).
- Rektor UP zdůraznil, že informační strategie, kdy byly nejprve zpracovány základní návrhy některých dokumentů a ty pak předloženy k diskuzi, byla zvolena záměrně, aby následná diskuze byla věcná a elementárně připravená ze strany vedení UP.
- Rektor UP popsal vznik ideje, který předcházela děkanské volbě na PřF UP, nemá tedy fakultně politickou motivaci, ale spíše vizionářskou.
- Podle rektora UP jde v danou chvíli o zcela mimořádnou situaci, kdy se všechna tři centra nachází ve velmi dobré kondici a jejich vedení je v ideové i lidské shodě, což může vést ke vzniku evropsky konkurenceschopné, v českých poměrech největší a nejvýkonnější vědecké infrastruktury při vysoké škole. Tato výzva s sebou sice nese některá rizika, ale její vyslyšení může posunout Univerzitu Palackého i celý region do elitní sféry.
- K důvodům vzniku centra počítá rektor UP i obavu z oslabení stávajících center po skončení podpůrných evropských programů, kdy bude zesílena konkurence a větší struktura by měla výraznější vyjednávací pozici i efektivnější řízení. Stejně tak je možné očekávat výkyvy financování z národních programů vzhledem k měnící se politické situaci. Srozumitelnějšího partnera v záležitostech vědy a technologií poptává rovněž statutární město Olomouc a Olomoucký kraj.
- Prof. Zbořil konstatuje, že právě sloučením všech tří center a vznikem institutu s „kritickou či nadkritickou hmotou“ bude možné aspirovat na velké mezinárodní granty, kde je podmínkou určitá mohutnost infrastruktury, ale i interdisciplinární charakter výzkumu, který by tímto byl zásadně prohlouben.
- Prof. Hobza za Ústav organické chemie a biochemie (dále ÚOCHB) konstatuje, že stěžejní a nejvýkonnější instituce v zemi mají eminentní zájem na spolupráci s budoucím sloučeným centrem, jež se svým kumulovaným vědeckým výkonem, ale i možnostmi koordinovaného interdisciplinárního výzkumu může stát prioritní institucí v České republice, a konkurenčně tak v celém segmentu začít dominovat, což se při současné úrovni spolupráce říct nedá. Přední vědecké instituce mají možnost spolupracovat s konkurencí v Brně či jiných městech, což by pravděpodobně nastalo, pokud by CIST nevznikl.

- Doc. Marián Hajdúch představil všechna tři stávající centra a jejich výzkumnou úroveň se zdůrazněním faktu, že se všechna tři pohybují mezi prvními pěti (resp. sedmi u jiných) výzkumnými vysokoškolskými strukturami v ČR, přičemž případný kumulativní výkon by nebyl pouhým součtem, ale přinesl by jak centru, tak univerzitě další dynamický nárůst měřitelných výsledků.
- Prof. Frébort referoval o vysoce efektivních, nově budovaných vědeckých institutech v globálním měřítku, vyzdvihl především asijské země, jimž v tuto chvíli v developmentu technologických center nelze konkurovat, a vznik CIST by mohl být zásadní možností, jak se k této konkurenci přiblížit. Mezinárodní rozměr by byl podpořen angličtinou coby pracovním jazykem nového ústavu, což dosud v rámci fungování pod fakultami nebylo možné.
- Prof. Doležel podtrhl nutnost vzniku centra i z pohledu Akademie věd ČR.
- Prorektor Lach konstatoval, že strukturálně je CIST připravován jako otevřená platforma s potenciálem kooptace dalších excelentních pracovišť, předkládané dokumenty jsou ve stádiu, kdy mají projít obsáhlou diskuzí na několika grémiích a jejich znění není rigidní (sami iniciátoři navrhuji přepracování předkládané interní dohody). Podle jeho názoru je CIST jedinečnou příležitostí, jaká se již nemusí z více důvodů opakovat, a všechna grémia by si měla být vědoma zodpovědnosti za rozvoj univerzity, který musí přesahovat volební období senátů, vedení fakult a univerzity.
- Ředitel FNOL vyjmenoval řadu faktorů, které jej vedou k podpoře projektu, a zároveň vyvrátil některé domněnky týkající se zaměstnaneckých poměrů a jejich případné duplicity či rozdělení. V režimu, jenž by nastal vznikem CIST, již mnoho let probíhá koexistence FNOL, ÚMTM a LF bez větších problémů.
- Doc. Hajdúch přiznal, že ve chvíli vzniku brněnského CEITEC došlo na krátkou dobu k poklesu vědeckého výkonu dotčených fakult, jenž však byl brzy dorovnán a ve výsledku navýšen právě díky spolupráci s CEITEC, který přinesl nové možnosti internacionalizace, společných grantových žádostí, případně díky výrazným personálním posilám přicházejících do Brna z celého světa.
- Kvestor UP Ing. Přidal posuzuje celý záměr z univerzitního hlediska jako realistický. Na zamýšlené nové centrum pohlíží jako na další součást univerzity, přičemž UP již nyní pracuje s rozpočtem 18 univerzitních součástí. Pro jeho zavedení na fakultní úrovni však považuje za nezbytnou shodu klíčových subjektů. Po schválení záměru AS UP by měla vzniknout pracovní skupina k nejrůznějším problémům, které by mohly nastat.
- Prorektor Bilík upozornil na grafickou, názvovou, překladovou a labelovou disparitnost pojmenování a označování současných center, která mají nízkou vizuální konektivitu s UP, špatně se vyhledávají a historicky nepracují dobře s vlastní značkou, což jim ubírá na efektivitě i mezinárodním impaktu. Vznik kumulovaného centra považuje za příležitost, jak celý konglomerát profesionálně PRově a marketingově uchopit a utvořit z něj prestižní, světově uznávanou značku. Prorektor Bilík upozornil, že akronym CIST je nutno považovat za pracovní, a k diskusi předložil řadu dalších pracovních alternativ.
- Předseda AS Jiří Langer poukázal na fakt, že způsob dosavadní komunikace záměru není ideální a senát k řešení potřebuje více času a podkladů v podobě věcného záměru, jenž by měl být diskutován na fakultních úrovních. V následné diskuzi se k výtce přidává předseda AS LF Jan Strojil, jenž v některých záležitostech vidí nesrovnalosti. Oba vyslovují ochotu vyhodnotit záměr věcně a velmi seriózně se jím zabývat.
- Na dotaz, s kým a jak bylo o institutu doposud jednáno, datoval doc. Lach harmonogram příprav s tím, že byl začátek celého procesu oznámen děkanům LF a PŘF spolu s termíny předložení nezbytných dokumentů, dále byli osloveni partneři a

další jednání probíhala na bázi vedení univerzity – ředitelé center. Slíbené dokumenty pak byly předloženy a zveřejněny v uvedených termínech a jsou postoupeny k další diskuzi.

- Ze strany AS zaznívá dotaz, zda nemůže dojít k citelnému oslabení fakult či silnějším tendencím odtrhnout stávající centra od fakult. Ředitelé center svorně deklarují, že jsou sami s fakultami bytostně spojeni a nemíní tento postoj nijak měnit, slibují naopak příliv excelentního výukového a mentorského potenciálu, jenž by nastal po vzniku CIST a z něž by fakulty a jejich studenti profitovali.
- Mgr. Vorlíček položil dotaz, zda se nemůže stát, že se časem budou chtít osamostatnit i další vědecká centra a úseky UP. Podle zástupců vedení UP je to málo pravděpodobné, nicméně takovému procesu emancipace nelze zabránit a mnohdy mají takové tendence pozitivní efekt a mohou být dokladem „dospělosti“ výzkumných struktur při univerzitách.
- Doc. Šaradín ocenil zamýšlený záměr, jelikož cítí, že tři špičkové instituce budou po sloučení hrát mnohem větší roli na národní i mezinárodní úrovni. Položil dotaz, z jakého důvodu po sloučení nezaniknou stávající centra v rámci nové infrastruktury CIST. Prof. Zbořil reagoval důležitostí zachování propojení s fakultami a jejich studenty. Zachování center v rámci nové infrastruktury zajistí kontinuitu vazeb centra a fakult, tedy to, co prof. Zbořil nazývá „fakultní nohou“ centra, která bude fungovat synergicky a ve vzájemném propojení s druhou „nohou vysokoškolského ústavu“. Doc. Hajdúch dodává, že zachování propojení je velmi důležité už z toho důvodu, že některé projekty je lepší žádat a realizovat pod hlavičkou fakult a některé naopak pod hlavičkou technologického institutu.
- Dr. Tomoszková žádala o vysvětlení unikátnosti příležitosti, resp. co UP tlačí k vytvoření takového centra a proč nyní. Prof. Hobza reagoval faktem, že ÚOCHB aktuálně hledá partnera v podobě velkého centra formátu zamýšleného CIST. Nabídka směřuje do Olomouce, nebude-li využita, ÚOCHB se pravděpodobně obrátí na Brno či Prahu. Čas běží a z pohledu pana prof. Hobzy tudíž není žádoucí jednat o sloučení center příliš dlouho. Rektor znovu uvedl faktory unikátnosti situace, a to jednak synergii vedení center, univerzity a partnerů (ÚOCHB, FNOL), která se nemusí opakovat, jednak také blížící se start Rámcového programu 9, ve kterém nebudou mít centra při stávající velikosti infrastruktury možnost žádat o finanční podporu. Čím později proces sloučení a příprava na žádost v RP 9 začne, tím se snižují naše šance, uvedl rektor. Prorektor Bilík zopakoval fakt existence tlaku samosprávy na srozumitelnější infrastrukturu partnera pro projekty v oblasti vědy a výzkumu.
- Dr. Tomoszková rovněž žádala, aby byl věcný záměr projednán nejprve na AS fakult, jelikož se necítí komfortně a dostatečně informována pro učinění takového rozhodnutí.
- Doc. Smolová, stejně jako všichni ostatní senátoři zapojení do diskuze, poděkovala za koncepci semináře, který vnímá coby start seriózní diskuse a začátek věcných řešení, která s volbou vhodné komunikační strategie nemusí vyvolávat dosavadní kontroverze. Za PřF UP tak upozornila na diskutabilní způsob zveřejnění informací i načasování diskuze, což dle jejích slov logicky vyvolalo vlnu nespokojenosti. Dle doc. Smolové není možné postupovat bez vzájemného konsensu všech zainteresovaných subjektů včetně fakultních senátů.
- Doc. Damian Němec vznesl připomínku možného problému z hlediska rozdělení pracovních úvazků po vzniku zamýšleného centra. Rektor reagoval příkladem Lékařské fakulty UP, kde existuje část úvazků v nemocnicích, část na fakultě. Jedná se o funkční model, který tak pro UP není ničím novým. Tento názor podpořil i prof. Hobza, který zmínil vlastní zkušenost s podobnou praxí v tuzemsku a zejména v zahraničí.
- Doc. Němec dále poznamenal, že finanční problémy, které hrozí stávajícím centrům můžou stejně tak hrozit novému CIST. Tento fakt rektor připustil, nicméně zdůraznil,

že sloučení center do většího celku zvýší šance na úspěšné zvládnutí finančních problémů a zmírní jejich dopady na centrum i na celou univerzitu.

- Doc. Damian Němec rovněž vyslovil pochybnost, zda může jako senátor podpořit diskutovaný záměr, pokud nebyl schválen všemi nižšími instancemi, tedy AS fakult a vedeními fakult.
- Předseda AS doc. Langer vystoupil s přesvědčením, že věcný záměr je ideovým zadáním, jehož naplnění by mělo být vedením univerzity teprve navrženo a schváleno, a senátoři by měli být schopni za takové zadání nést zodpovědnost. Doc. Langer navrhl rozdělit následující kroky do dvou fází:

I. Primární návrh a schválení věcného záměru AS UP

II. Řešení technické implementace, kdy musí dojít ke konsenzu v rámci expertní skupiny se zástupci všech dotčených stran.

- Rektor UP a všichni ředitelé center se shodli, že založení CIST musí vzejít z konsenzu, rektor deklaroval odhodlání věnovat projednávání záměru patřičný čas a prodloužit původně plánovaný harmonogram. Všichni zainteresovaní, především pak prof. Hobza, ředitel Havlík a ředitelé center, apelovali na rychlý a efektivní průběh jednání tak, aby definitivní rozhodnutí mohlo těžit ze stávající příznivé situace ve věci vzájemného porozumění všech institucí a partnerských subjektů.
- Ředitelé center nabídli senátorům i širší akademické obci prohlídku ÚMTM, CRH a RCPTM, aby došlo k lepšímu pochopení činnosti a potřeb těchto center excelentního výzkumu. Uspořádání prohlídek zajistí úsek vnějších vztahů.
- Vedení UP poděkovalo přítomným senátorům za ocenění záměru a ochotu jej ve věcné rovině projednávat.

Zpracoval: Mgr. Petr Bilík, Ph.D., prorektor pro vnější vztahy